

AMERICKÁ VÁLKA

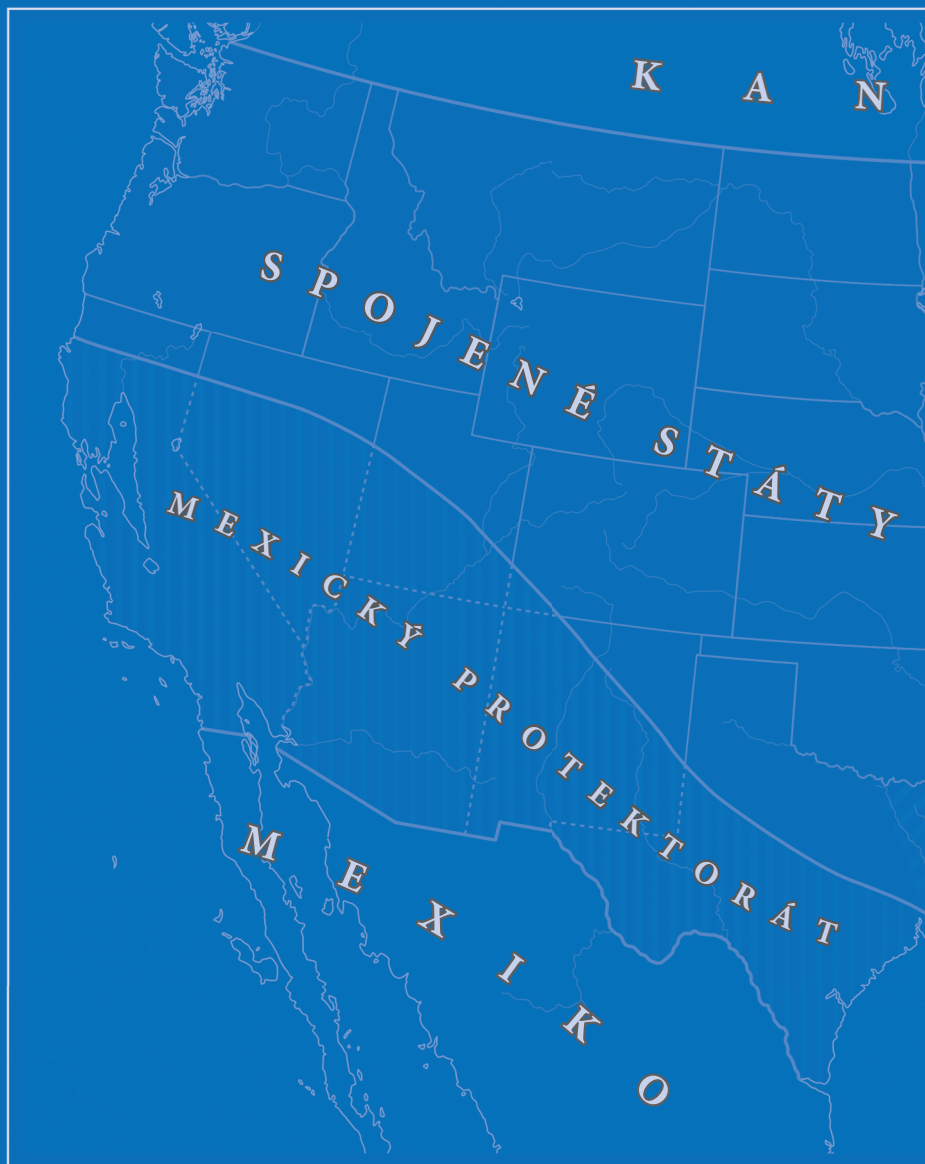
Omar El Akkad

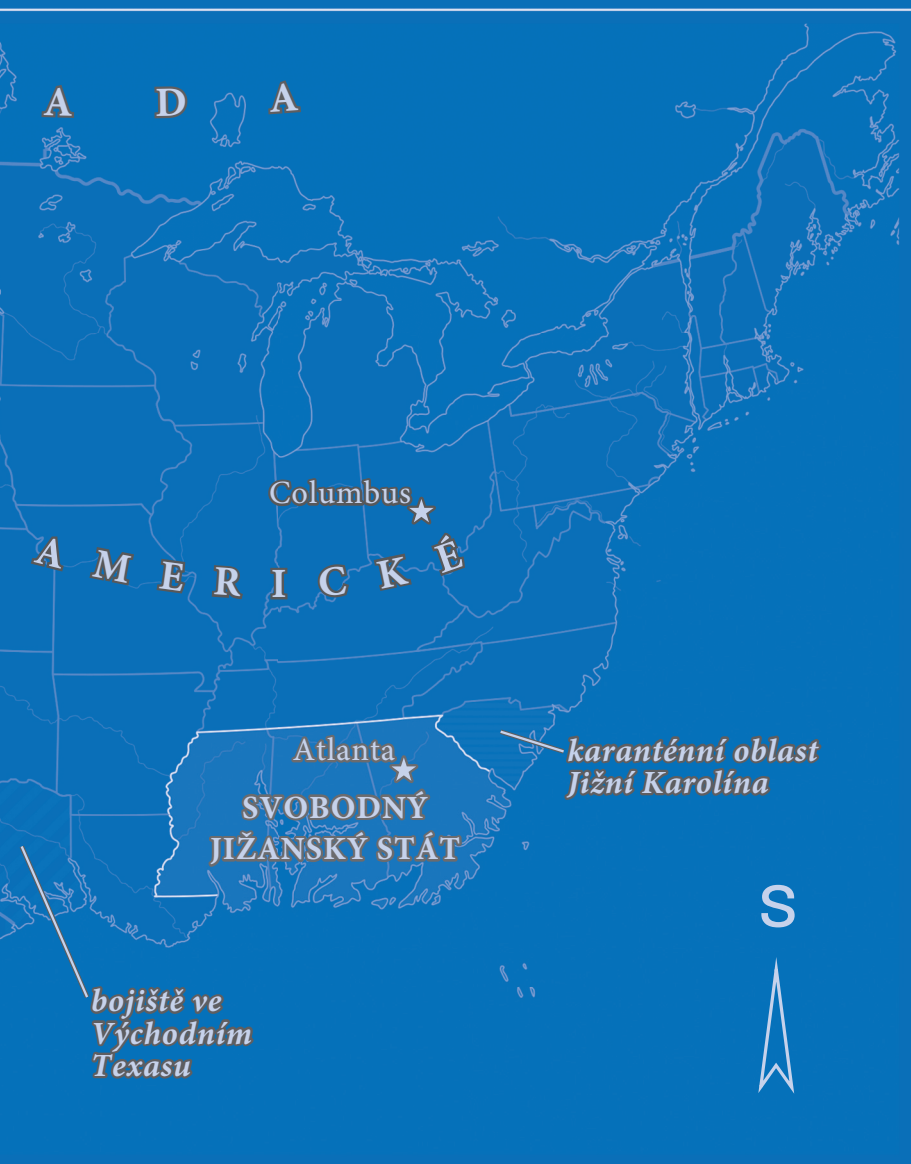
Postapokalyptický román z budoucnosti,
která až mrazivě připomíná
současnost

HOST

Spojené státy americké kolem roku 2075

A D A

Columbus ★

A M E R I C K É

Atlanta ★

SVOBODNÝ
JIŽANSKÝ STÁT

karanténní oblast
Jižní Karolína

bojiště ve
Východním
Texasu

S

Svobodný jižanský stát kolem roku 2075

K É
ační
nch ●

anta ★

Humanitární
dům 027 ●

● přístaviště
jezero Sinclair Augusta

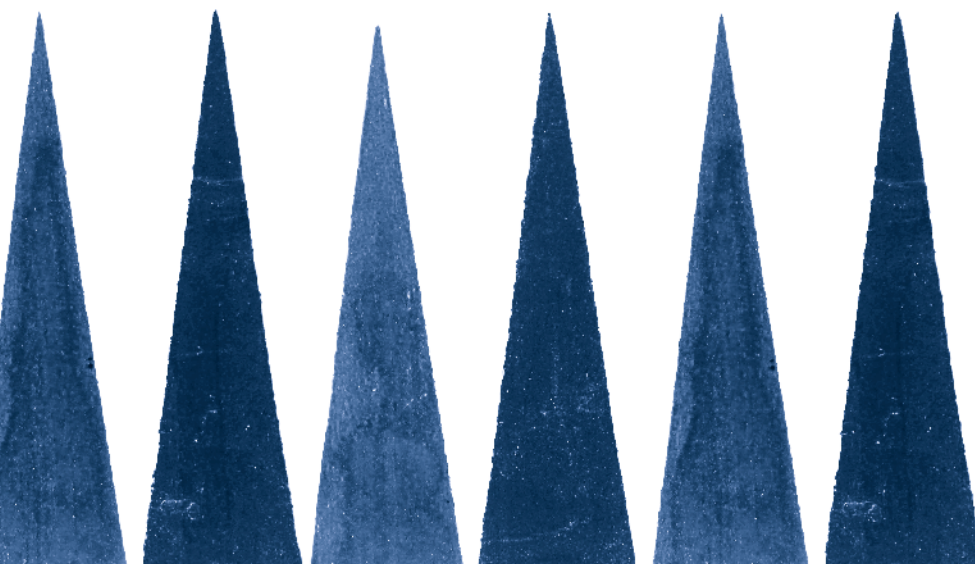
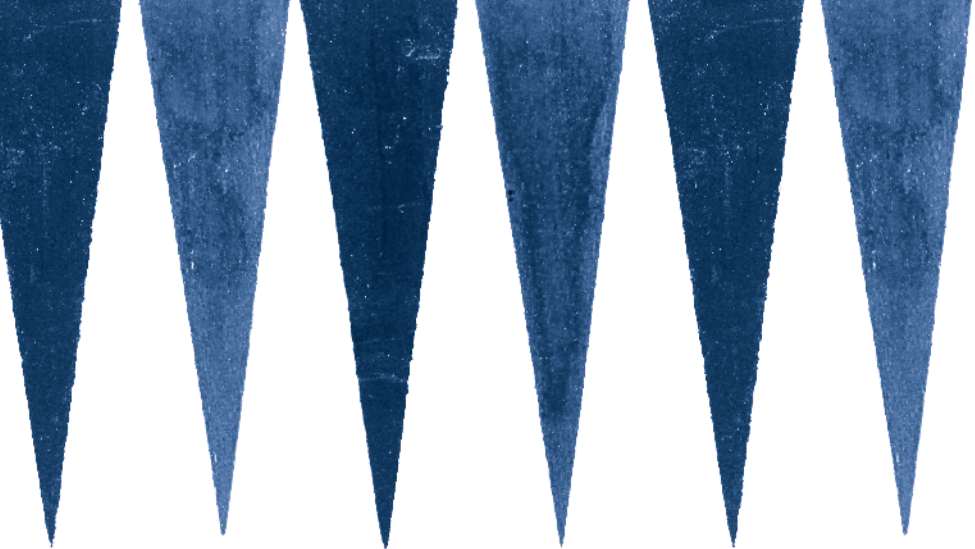
S K Ý S T Á T

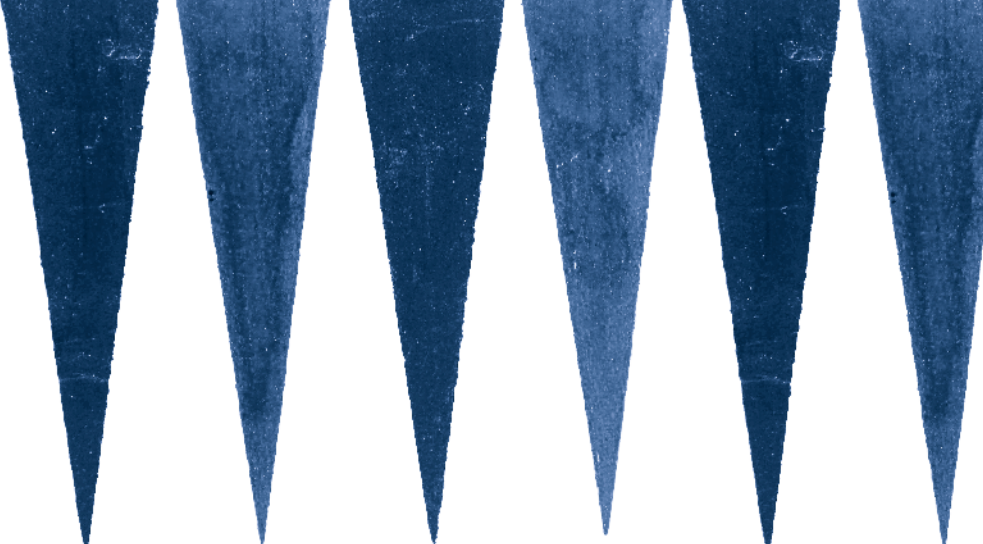
● dům
Denommeových

internální
tábor Sugarloaf ●

*karanténní oblast
Jižní Karolína*

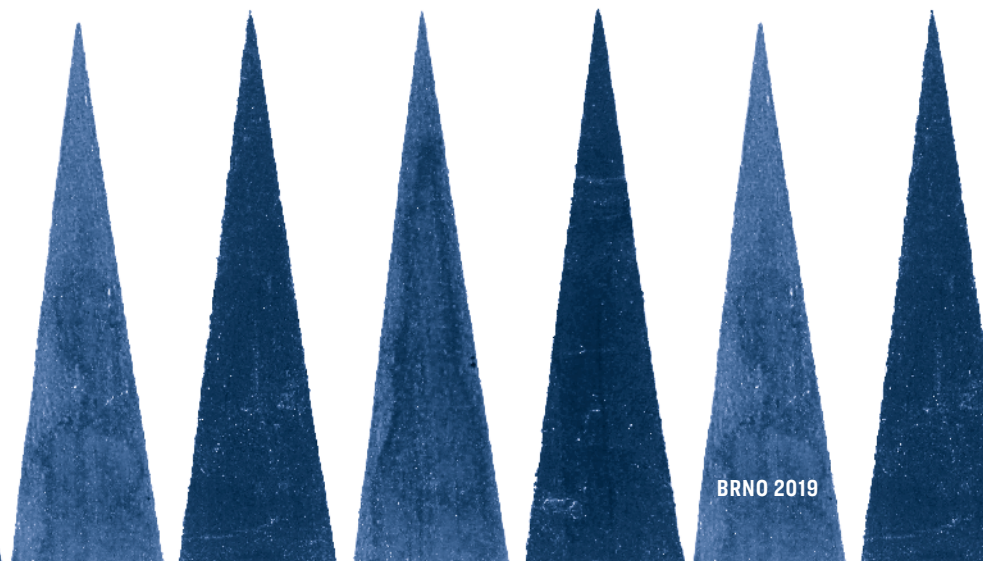
Omar El Akkad
AMERICKÁ VÁLKA

AMERICKÁ VÁLKA

Omar El Akkad

BRNO 2019

American War

Copyright © 2017 by Omar El Akkad

This translation published by arrangement with Alfred A. Knopf,
an imprint of The Knopf Doubleday Group,
a division of Penguin Random House, LLC

Maps by David Lindroth

Translation © Pavel Bakič, 2019

Czech edition © Host – vydavatelství, s. r. o., 2019 (elektronické vydání)

ISBN 978-80-7577-877-2 (PDF)

ISBN 978-80-7577-878-9 (ePUB)

ISBN 978-80-7577-879-6 (MobiPocket)

Tátovi

Potrestat musíš toho, kdož trestá tebe.

KITÁB AL-AGHÁNÍ (KNIHA PÍSNÍ)

Je mé dědictví pro mne kropenatý dravec?

Je obklopeno dravci?

*Jděte, sežňte všechnu zvěř polí,
přiveďte ji, ať se nažere.*

JEREMIÁŠ 12,9

PROLOG

Jako malý jsem sbíral pohlednice. V sirotčinci jsem na ně měl pod postelí krabici od bot. Když jsem se pak v New Anchorage poprvé přestěhoval do vlastního, uložil jsem ji na dno starého barelu v hroutící se kůlně. Větší část života jsem se věnoval studiu válečných dějin a sbírka idealizovaných, poklidných výjevů ze zmizelého světa mi dodávala určitý pocit rovnováhy.

Občas jsem si říkal, že barel vyhodím. Báł jsem se, že kdyby si ho někdo všiml, třeba kolega z univerzity, považoval by ho za křiklavý politický symbol podobný separatistickým vlajkám nebo vykuchaným sportákům, které jsou občas k vidění před domy v někdejších erku. Za bezzubý odznak rebelství, talisman ze zahubené a zhoubné minulosti. Narodil jsem se koneckonců na Jihu. Sice jsem se jako šestiletý ocitl na neutrálním území a nikdy o prvních letech svého života s nikým nemluvil, někteří kolegové mě však přece jen mohli v skrytu duše podezírat, že mi v žilách stále koluje kapka odbojné erkovské krve.

Nejradši mám pohlednice ze třicátých a čtyřicátých let dvacátého prvního století, z posledních dekád před tím, než se proti naší vlasti obrátil celý svět a naše vlast se obrátila sama proti sobě. Pohlednice s obrázky rozlehlých pláží, které mezitím pohltil stoupající oceán, se snímky Jihozápadu, ze kterého mezitím zbyly jen žhavé uhlíky, s fotografiemi liduprázdných středo západních plání, které se tehdy pod modrou oblohou táhly donekonečna a které mezitím vnitrozemský exodus zaplnil novousedlíky z přímořských oblastí. Je to obrazová připomínka Ameriky, jaká byla na začátku dvacátého prvního století: jejího rozmachu, nespoutanosti, zaslepenosti.

Vzpomínám si, kterou pohlednici jsem koupil jako první. Je na ní snímek starého Anchorage. Nábřeží je zapadané tlustou vrstvou čerstvého sněhu, po moři jako tečky plují kry a slunce visí nízko nad horami.

Opravdový západ slunce nad Aljaškou jsem poprvé viděl v šesti letech, jako osmahlý kluk z Georgie stojící na palubě pašeráckého člunu. Jako uprchlík. Vzpomínám si na zvláštní bílé vločky usedající mi na řasy, na nezadržitelné drkotání zubů – na to, jak mi poprvé v životě byla zima. S pohledem upřeným na zmrzlý žlutouk vznášející se těsně nad vrcholky hor jsem si říkal, že jsem dospěl na samotný okraj živoucího světa. Dál vládla čistá nehybnost.

Patřím k takzvané zázračné generaci narozené mezi lety 2074 a 2095, tedy mezi začátkem a koncem druhé americké občanské války. Zastánci širšího pojetí posouvají horní hranici až za desetiletou epidemii, jež bezprostředně následovala. Tato země už odedávna rozlišuje generace podle konfliktů, ve kterých měly pomřít, a ta má není výjimkou. Patřím k hrstce, která zůstala ušetřená hněvu vražedných atentátníků a bojektivých Ptáků, k hrstce odklizené do dobře zásobených sklepů nebo protitornádových krytů ještě předtím, než se „mírový mor“ stihl rozšířit po celém kontinentu. Jednoduše řečeno k hrstce šťastlivců.

Celou profesní dráhu jsem zasvětil studiu krvavé války, kterou tato země svedla sama se sebou. Psal jsem odborné i časopisecké články, jako hlavní řečník jsem promlouval na nespočtu sympozií a kurzů. Prostudoval jsem veškeré dochované primární materiály: zprávy sepsané komisemi Kongresu, orálněhistorické prameny, děsivá svědectví těch, kdo přežili epidemii. Objasnil jsem nechvalně proslulé události Dne znovusjednocení, kdy se jednomu z posledních jižanských rebelů podařilo proniknout do hlavního města Unie a rozšířit tam nákazu, která pak v zemi deset let rozsévala smrt. Počet obětí války se odhaduje na jedenáct milionů a počet obětí následné epidemie téměř na desetinásobek.

Od čtenářů a kritiků jsem obdržel nespočet polemických dopisů týkajících se nejrůznějších historických podrobností – zda za určitým vražedným atentátem skutečně stáli rebelové, zda byl ten který masakr skutečně tak krutý, jak tvrdí jižanská propaganda. Příkladů takové korespondence mám v archivu stovky a vždy jde o variace na stejné téma: jsem rozmazlený Seveřan z New Anchorage a patřím k elitám neutrálního státu, které na vlastní kůži nezažily ani den skutečných bojů, a tak o válce nevědí ani zbla.

Vím však něco, co neví nikdo jiný. Vím to, protože mi to řekla. A jako zasvěcenec jsem také spoluvíníkem.

Ze života už mi mnoho nezbývá, takže se vracím k rozmanitě nakupeným pozůstatkům mládí. Nedávno jsem objevil onu první koupenou pohlednici. Fotografie na ní je přes sto let stará a ze zachyceného výjevu dnes zbývá jen moře a hory. New Anchorage, město nízkých domů a zámožných předměstí rozkládajících se do daleka na úpatí kopců, se v průběhu let posunulo hlouběji do vnitrozemí. Konstrukce doků, kde jsem se kdysi jako zmatený válečný sirotek vylodil, se od té doby mnohokrát zvyšovala a zpevňovala. A na místě někdejších pobřežních promenád ze sukovitého dřeva dnes najdete nové stavebnicové ochozy uzpůsobené tak, aby je bylo možné rychle rozebrat a přemístit. Nelítostné bouře přicházejí bez varování.

Někdy se procházím u vody, daleko od mola, za přístavem. Místu, kde jsem vkročil na půdu neutrálního státu, bych se mohl víc přiblížit jedině s člunem pronajatým od sběračů trosek. Doktor tvrdí, že mi pravidelná chůze prospívá a že bych se jí neměl vzdávat, dokud mě při ní nic nebolí. Podezírám ho, že stejné hlouposti vykládá všem svým smrtelně nemocným pacientům, těm, kterým dávno neříká „Pomůže vám to“, ale „Uškodit to nemůže“.

Umírání je prazvláštní. Dlouho jsem předpokládal, že o život přijdu náhle, až se epidemie rozšíří na neutrální území na severu nebo až se erka znovu vzbouří a rozpoutá se další bratrovražedné běsnění. A nakonec jsem odsouzený k navýsost obyčejné

smrti na přebytek nefunkčních buněk. Kdysi jsem četl, že středně lačná rakovina znamená z pragmatického hlediska obstojnou smrt: nepřinese vám dlouhá léta utrpení, zároveň vám však ponechá dostatek času na to, abyste vyřídili všechny nezbytnosti a řekli, co je třeba říct.

★★★

Nesněžilo už léta, ale občas se koncem ledna dočkáme fraktálů námrazy plazících se po oknech – to si pak rád vyjdu k vodě a dívám se, jak můj dech zůstává viset ve vzduchu. Cítím, jak ze mě padá tíha. Už se nebojím.

Stojím u kraje promenády a hledím na vodu. Myslím na všechno, co pohltila, o co jsem přišel. Někdy se na moře dívám hodiny, ještě i dlouho po soumraku, až se nakonec v čase i prostoru přenesu jinam: do ztýraného rodného kraje v erku.

A znovu ji vidím, jak se vynořuje z vody, přesně taková jako v mých vzpomínkách. Hřmotná, dobronzovalá opálená postava, jejíž záda brázdí popelavé jizvy svědčící o mučení, které musela snést, o tajných zločinech, kterých se na ní dopustili. Znovuzrozená vystupuje z řeky Savannah jako lidský monolit. A já jsem opět dítě, ještě jsem nepřišel o rodiče a domov, ještě neznám zradu. Jsem zase doma u řeky a jsem šťastný a pořád ji mám rád. To je mé tajemství: pořád ji mám rád.

Tohle není příběh o válce. Je to příběh o troskách.

I.

Duben 2075
St. James, Louisiana

KAPITOLA PRVNÍ

Tehdy jsem byla šťastná.

★ ★ ★

Slunce prorazilo procesím mraků a bez mrknutí hledělo na Mississippijské moře.

Pobřežní vody byly hnědé a klidné. Moře pohlcovalo zdevastované mokřady dokořán rozšklebenou tlamou, která rok co rok zela do větší šíře. Voda okusovala naplaveniny, písek a hlínu, dokud poříčním plantážím, továrnám na plast a suchým dokům nevzala pevné podloží. Ještě než se však stavby zhroutily do vln definitivně, poslední neústupní obyvatelé delty si z nich odnesli všechno použitelné. Pevninu pohlcovala voda. Kdysi tak skvostné New Orleans se proměnilo ve studnu obklopenou protipovodňovými zábranami. Nová Amerika přijímala křest.

Na verandě před rodinným příbytkem seděla pod prkennou stříškou šestiletá dívka. V ruce držela plastovou lahvičku s medem, stylizovanou do tvaru medvěda. Zlatavá tekutina vytékala z medvědova temene na podlahu z laciného borového dřeva.

Dívka lila med do hlubokých děr po sucích a sledovala, jak v nich hadovitě přijímá tvar nového prostředí. Jde o její nejstarší vzpomínku, její osobní počátek.

A právě takto se mi vybavuje, když má hořkost na okamžik ustoupí. Jako dítě. Kéž bych ji znal už za těch let, ještě nezlomenou.

„Co si myslíš, že děláš, Saro Chestnutová?“ napomenula ji matka. Stála jí za zády, poblíž dveří do přepravního kontejneru, ve kterém si Chestnutovi vybudovali domov. „Neříkala jsem ti, že nemáš plýtvat ničím, co není tvoje?“

„Promiň, mami.“

„Vydřela sis ten med vlastníma rukama, hm? Taký bych neřekla. Dojdi pro sestru, a ať jste u snídaně, než táta odjede.“

„Dobře, mami,“ odpověděla dívka, poloprázdnou lahvičku jí podala a protáhla se kolem ní. Matka jí při tom na zadku oprášila šaty s liliovým vzorem.

Dívka se jmenovala Sara T. Chestnutová, říkala si však Sarat. Přezdívka vznikla před pár měsíci, když nová vychovatelka ve škole omylem přečetla prostřední iniciálu jako poslední písmeno křestního jména: *Sarat*. Dívce se zdálo, že má nové jméno říz. *Sara* končila bezmocným výdechem, doznívajícím a rozplývajícím se ve vzduchu. *Sarat* zněla jako sklapnutí pasti na medvědy. Několik měsíců nato všechny stupně školy a školky ukončily provoz, boje se totiž přiblížily a přinutily většinu učitelů a žáků odejít na sever. Jméno se však ujalo.

Sarat.

Chestnutovi žili v kontejneru z vlnitého plechu, který si přivlastnili z nedaleké loděnice. Stál třicet metrů od západního břehu a na místě ho držely výběžky ocelového pláště ukotvené v blocích betonu pod zemí. V rozích pomalu vzlínala hnědá rez, rodící se z věčné vlhkosti.

Až na kout zabraný nádrží na dešťovou vodu pokrývala celou střechu soustava staromódních solárních panelů. Poblíž ležela plachta s lanky po krajích: když se blížila bouře, Chestnutovi ji přes panely přetáhli a lanka uchytili za háčky. Odváděli tak dešťovou vodu do nádrže, potažmo na zem a do řeky, pokud se nádrž naplnila. Měli díky tomu co pít a chránili svůj příbytek před rzí a rozkladem.

Někdy, když bouře přišla v zimě, se před ní schovali na verandu. Stříška sice protékala a prohýbala se, ale vnitřek kontejneru se lijákem rozeznával jako kovový buben a hluk byl k nesnesení.

V létě, když bylo uvnitř jako v ocelové peci, trávil rodina většinu času venku. Právě za spalujícího horka trávajícího od března

do poloviny prosince zažívali Sarat, její dvojvaječné dvojče Dana a jejich bratr Simon ty nejryzejší dětské radosti. Rodiče na děti zdálky dohlíželi a ty zatím plnily kbelíky vodou z řeky a polévaly jí hliněný násep, až se proměnil v klouzačku. Sourozenci tak trávili celá odpoledne a večery: svištěli po svahu jako namydlení a zpátky šplhali po zauzlovaném provaze. Cestou dolů nadšeně pištěli a zády vyrývali do hlíny hluboká koryta.

V kurníku za příbytkem chovala rodina vyhublé hejno slepic. Ptáci se špinavým hnědým peřím o sobě dávali hlasitě vědět a nervózně po kurníku tékali. Pokud dostali nažrat a nebylo příliš horko, snášeli vajíčka. Jindy se ocitali na pokraji vzpoury nebo smrti, a to jim potom Chestnutovi přitiskli krky mezi hřebíky na nedalekém špaluku a preventivně je zabili.

Prostor v přepravním kontejneru byl rozdělený svislými prkny. Benjamin a Martina Chestnutovi bydleli vzadu. Prostřední třetinu sdílel devítiletý Simon se šestiletými dvojčaty a smír, který tu panoval, byl den ode dne křehčí.

V poslední třetině příbytku stál malý, pískově zbarvený kuchyňský stůl z překližky, která byla po letech těžké služby samá skvrna a nerovnost. Kousek od stolu byly v borovicové almaře a v kredenci uskladněné batáty, rýže, pytlíky chipsů a sladkých cereálií, pekanové ořechy, mouka a čirok vypěstovaný na polích dělících rodinu od nejbližšího souseda – očištěná zrna se podobala oblázkům. Do kompaktní lednice, která těžce zkoušela solární panely, ukládali Chestnutovi mléko, máslo a plechovky staré koly.

U předních dveří stála na hlídce socha z časů Benjaminova dětství: keramická Panna Maria Guadalupská se sepjatýma rukama a hlavou skloněnou k modlitbě. U nohou jí ležela orosená kytice složená ze žlutých krásnooček a bílých leknínů, vedle stála roztékající se svíčka s vůní magnolie. Když květiny vyschly na troud, posílali rodiče děti na pole, aby nasbíraly nové.

Sarat kolem sochy prohopsala a rozhlížela se po sestře. Našla ji vzadu v kontejneru, jak stojí na rodičovské posteli a s železným soustředěním si prohlíží svůj odraz v oválném toaletním

zrcadle. Vytáhla jedny matčiny šaty na doma, jednoduchou tuniku bez rukávů, která si navzdory nespočetným vypráním udržovala fialovou barvu. Jejich vrchní polovina sahala dívce až po paty. Zbytek zplihle visel z postele na podlahu. Drobné růžové rty si Dana příliš výrazně namalovala třešňově červenou rtěnkou, klenotem jednoduché kosmetické soupravy, kterou matka sice vlastnila, ale málokdy používala. Přes všechnu pečlivost se Dana neubránila přechmárnutím, takže vypadala, jako by kvapně zhltnula jahodový koláč.

„Pojď si se mnou hrát,“ poprosila ji Sarat. Sestrino chování jí nešlo na rozum.

Dana se k ní podrážděně otočila. „Nemám čas,“ řekla.

„Ale já se nudím.“

„A já jsem zrovna za dámou!“

Dana se znovu otočila k zrcadlu a zkusila si hřbetem ruky otřít část rtěnky.

„Máma říká, že se máme jít nasnídat s tátou.“

„No jo, dobře,“ podvolila se Dana. „To je hrůza, ten mumraj v tomhle babráku,“ připojila ještě matčin příležitostný povzdech a zkomolila si ho po svém.

Sarat byla mladší, narodila se pět a půl minuty po sestře. Rodiče jí sice říkali, že jsou obě ze stejné krve, Danino bezstarostné vtipkování a upřímný úsměv však jasně ukazovaly, že se potatila. Sarat byla tvrdohlavá a zarputilá po matce, žádný karambol ji nesrazil na kolena. Přestože přišly na svět jako dvojčata, podobné si nebyly. Sarat často slýchala, jak o ní matka mluví jako o klukovi v sukních. Bůh mi dal dvě děti najednou, říkávala, ale ženskosti měl dost jen pro jedno.

Po Danině odchodu zůstala Sarat v ložnici rodičů chvíli sama. Poněkud nechápavě si prohlížela to cosi, kterým si sestra natpala rty. Na rozdíl od řeky, křovisek, divokých zvířat, ptáků – zkrátka přírody – jí rtěnka nepřipadala zajímavá. Neslibovala dobrodružství. Sarat ji znala jenom jako jeden z nástrojů Daniny

utkvělé fascinace světem dospělých a nechápala, proč se mezi ně sestra tak zoufale touží zařadit.

Dana vyšla z domu, matčino oblečení měla stále na sobě.

„Neříkala jsem ti, ať mi nelezeš do šatníku?“ zeptala se jí Martina.

„Promiň, mami.“

„Já ti dám promiň. Koukej to sundat, celá ses zamatlala.“ Sundala dceři šaty. „Poslala jsem za tebou sestru, a ty vyjdeš ven jako cácora a ona už se nejspíš vevnitř hastroší taky.“

„Sarat se malovat neumí,“ řekla Dana. „Je ošklivá.“

Martina poklekla a pevně dceru chytla za ramena. „To už nikdy neříkej, rozumíš? Neříkej, že je ošklivá, mluv o ní jenom hezky. Je to tvá sestra. Je krásná.“

Dana sklonila hlavu a našpulila rty. Martina ji uchopila za bradu a zas jí hlavu zvedla.

„Dobře poslouchej,“ řekla. „Půjdeš dovnitř a povíš jí to. Povíš jí, že je krásná.“

Dana oddusala dovnitř. Sestra zrovna vracela matčinu rtěnku k ostatnímu make-upu.

„Jsi krásná,“ vyštěkla Dana a vzápětí se z místnosti zase vyřítla.

Sarat na okamžik strnula úžasem. Byla ještě dítě a nechápala, k čemu jsou lži. Ještě jí nedocházelo, proč by někdo měl říkat něco, co si nemyslí. Usmála se.

★★★

Martina venku připravila snídani na těžkých kamnech na dřevo a nachystala hluboké i mělké talíře s tvrdými suchary, širokovými cereáliemi, smaženými vajíčky a náhražkovou pepřovou slaninou, dokrupava osmaženou ve vlastním tuku.

Martina měla vpadlé tváře a tmavé kruhy pod očima, jejích třicet devět let na ní bylo zřetelně znát – manžel na svůj věk tolik nevypadal, přestože byl o pět let starší a strávili spolu půlku života. Navzdory širokému pasu nebyla Marina obézní, měla dobrou, přirozenou fyzickou venkovanek, která jí v případě potřeby

umožňovala zvedat těžká břemena a podnikat dlouhé pochody. Její manžel proklouzl do země z Mexika, ještě jako malý, tedy v dobách, kdy přistěhovalci proudili na sever, Martina však imigrantka nebyla. Dodnes žila na rodné půdě.

„Snídaně!“ zavolala nahlas a rozdrbanou utěrkou si otřela pot z čela. „Všichni sem, okamžitě. Nebudu to opakovat.“

Zpoza rohu, za kterým stál venkovní sprchový kout, se vynořil čerstvě oholený a umytý Benjamin.

„Honem se najež, než přijede,“ popoháněla ho Martina.

„Neboj, žádný spěch,“ uklidňoval ji manžel. „Dorazil snad někdy včas?“

„Ty sis nevzal tu pěknou kravatu?“

„Nežádám o práci, jenom o povolení k pobytu. Jdu na úřad, to je jako jít na poštu.“

„Kdy se lidi naposled vraždili kvůli něčemu, co souviselo s poštou?“

Benjamin usedl ke stolu před domem. Měl štíhlou postavu i tvář a jeho téměř srostlé obočí poskytovalo základnu hladkému vysokému čelu, které se díky začínajícím koutům zdálo ještě vyšší. Vždy chodil hladce oholený, nechával si jen tenký černý knírek a Martina se strchovala, že s ním vypadá pochybně.

Políbil Sarat na čelo, a když uviděl druhou dceru s červenými šmouhami na obličeji, dal pusu také jí.

„Ty tvoje holky zase zlobily,“ stěžovala si Martina. „Chovat se to neumí, neposlouchá to...“

Benjamin se podíval na Danu, zakroutil hlavou, jakoby pohoršeně, a pak se k dceři naklonil.

„Podle mě ti to sluší,“ zašeptal jí do ucha.

„Díky, tati,“ odpověděla také šeptem.

Rodina zasedla ke stolu. Martina zavolala na Simona a devítiletý syn za malou chvíli obešel verandu. Nesl spodní polovinu čerstvě rozříznutého rodinného žebříku o deseti příčkách.

Jakmile spatřil matčin výraz, vyhrkl: „To chtěl táta!“

Martina se obrátila na manžela, který se spokojeně zakousl do slaniny a napil se kyselého kafe skřípajícího mezi zuby. V prv-

ní radě mělo zahánět ospalost u vojáků a rodina ho dostávala žluklé v přidělových balíčcích.

„Nekoukej na mě tak. Smith potřebuje žebřík,“ vysvětlil Benjamin. „Musí nahodit nové tašky, ty staré už jsou na kaši.“

„A to mu dáš půlku našeho?“

„Mně to přijde fér. S tím chlapem, co dává povolení, se nikdo jiný nezná. Nebýt jeho, tak se přes hranici můžeme rovnou zkusit prostřílet.“

„Je dost ve vatě, aby si žebříků koupil, kolik chce,“ namítla Martina. „Neříkal jsi, že to pro nás udělá ze známosti?“

Benjamin se zasmál. „Pracovní povolení za půlku žebříku, tomu já říkám ze známosti.“

Martina vylila nedopitý hrnek kafe na zem. „Přece se o svou střechu musíme starat úplně stejně jako Smithovi.“

„Pět příček nám pořád stačí,“ uklidnil ji Benjamin. „Zvlášť když se nám kluk vytáhnul a zesílil tak, že se nahoru dostane sám.“

Simon horlivě přítakal a matce slíbil, že pravidelně poleze sypat chlor do nádrže a čistit solární panely od ptačího trusu, úplně jako táta.

Nasnídali se společně. Benjamin byl celý život hubený jako lunt, ale slaninu i vejce do sebe naházel s nepokrytou chutí. Syn přihlížel a sebemenší otcův rituál si doplňoval do závazné příručky toho, co znamená být mužem. Také on záhy vytřel talíř dočista.

Dvojičata popíjela z plastových kelímků pomerančový džus a ozdibovala suchary, dokud jim do nich matka nenechala nasáknout vrstvičku másla a meruňkové marmelády. Dcery suchary mlčky snědly, ponořené do myšlenek, které si nechávaly pro sebe.

Martina se nehybnýma, němýma očima dívala na manžela. Děti ten pohled mylně považovaly za tvrdý, ale Benjamin věděl, že jeho žena je prostě jenom taková.

„Hlavně jim nevykládej, žes něco dělal pro Svobodné Jižany,“ řekla nakonec.

„Jako by to snad bylo tajemství. Moc dobře vědí, že tady u nás pro ně něco dělal každý. To ještě neznamená, že jsem od nich nafasoval kvér.“

„Ale chlubit se tím nemusíš. Když o tom něco řekneš, tak si ve formuláři povinně zaškrtnou další chlívek, odvedou si tě jinam a tam se tě budou všemožně vyptávat. A nakonec to pracovní povolení nedostaneš z bezpečnostních důvodů, nebo jak tomu vlastně říkají. Prostě jim pověz, že děláš v továrně na košile. Lhát jim nebudeš.“

„Nesmíš se tak bát,“ protáhl se Benjamin a vyšťoural si ze zubů zbytky masa. „To povolení dostaneme. Na Severu nejsou lidi, u nás zas není práce.“

„Proč musíme na Sever?“ vložil se do hovoru Simon. „Nikoho tam neznáme.“

„Je tam práce,“ odpověděla matka. „Jsou tam školy. Pořád si stěžuješ, že máš málo hraček, málo kamarádů, málo kdovíčeho. Tam nahoře mají všeho ažaž.“

„Connor říkal, že na Sever odcházejí zrádci. A že by měli viset.“

Pozorně naslouchající Sarat si podivné nové slovo dobře zapamatovala. *Zrádci*. Znělo exoticky. Třeba jako název cizího kmene.

„To neříkej,“ napomenula Simona matka. „Na koho dáš víc, na mámu, nebo na desetiletého kluka?“

Simon sklopil pohled do talíře a zamumlal: „Connorovi to říkal táta.“

Dojedli a přesunuli se na verandu. Martina se posadila na schody a mokrou utěrkou otřela dceři z tváře rtěnku, přestože Dana pištěla a snažila se jí vykroutit. Simon hladce obrousil konce polovičního žebříku smírkovým papírem, na který tlačil celou vahou, dokud mu otec neřekl, že se nemusí tak vysilovat.

Sarat se vrátila na místo svého ranního experimentu a šťourala prstem do ztuhlého medu v dírách po sucích. Vazkost jantarové tekutiny ji fascinovala. Připadalo jí úchvatné, jak med okamžitě přijal tvar prohlubní, kam natekl. Malíčkem probořila krustu a kapku ochutnala. Čekala, že med bude chutnat jako dřevo, chutnal však pořád jako med.

Benjamin usedl na hikorové křeslo s roztřepeným a odlupujícím se výpletem opěradla. Hleděl na hnědou, mrtvou řeku a čekal na svého dobrodince.

„Víš už, co jim tam na úřadě řekneš?“ zeptala se ho Martina.
„Promyslel sis to pořádně?“

„Na co se zeptají, na to odpovím.“

„Doklady máš u sebe?“

„Doklady mám u sebe.“

Martina zakroutila hlavou a napnula zrak, jestli nespátří blížící se člun. „Nejspíš ani žádná povolení rozdávat nebudou,“ usoudila. „Nejspíš to dopadne jako vždycky a odmítnou nás. To by jim bylo podobné. Na nikom, kdo bydlí jižně od Magu, jim za mák nesejde. Vůbec nás neberou jako lidi, dokonce ani jako zvířata, ale jako něco úplně jiného. Prostě tě pošlou domů, vím to.“

Benjamin pokrčil rameny. „Tak chceš, abych jel, nebo ne?“
„Vždyť víš, že chci.“

Potom co dceři setřela rtěnku, jí Martina začala zaplétat copánky. Daniny černočerné vlasy spadaly v hladkých a dlouhých pramenech, zato Saratiny, přestože měly stejnou barvu, byly nepoddajné a navzdory vlhkému vzduchu se odbojně čepýřily.

„Jestlipak byste, holky, věděly,“ zeptala se Martina, „co je na Severu nejlepší?“

„Co?“ zajímala se Sarat.

„Víte, jak tady u nás máme v noci tak horko, že je to k nevydržení a člověk se budí úplně propocení?“

„To nesnáším,“ otrásla se Dana.

„Tak když dojedete dost daleko na sever, nikdy tam takové horko nezažijete. A když dojedete ještě o hodně dál, v zimě tam ani neprší. Z oblohy padají ledové kuličky, až jimi země úplně zapadá a nejsou vidět cesty, a řeky se ochladí tak, že zkamení a dá se po nich chodit.“

„To je ptákovina,“ řekla Dana. V jejích očích šlo jen o další pohádku, jaké si na ně rodiče vymýšleli. Zkamenělé řeky a padající led pro ni byly totéž jako hejna ryb s fousky, která podle táty plavala v nehostinné Mississippi v dobách, kdy ještě byla pouhou řekou. Totéž jako pravěké ještěřky pohřbené v pouštích na západě, jejichž pozůstatky kdysi poháněly svět. Ničemu z toho Dana nevěřila.

Sarat však ano. Sarat věřila každému slovu.

„Na mou duši,“ pokračovala Martina. „Chladné léto, chladná zima. Mírné pásmo se tomu říká. A je tam bezpečno. Děcka si hrají na ulicích až do noci. Hned první den si tam najdete kamarády.“

Simon beze slova zakroutil hlavou. Věděl, že ačkoli se matka obrací na sestry, ve skutečnosti jsou její slova určena jemu. Se všemi ostatními mluvila na rovinu, nesentimentálně a bez zbytečného zaobalování. Ale co se jejího jediného syna týkalo, bála se, že jí jeho duševní život zůstane navždy záhadou, a jen mu posílala chabě, průhledně zašifrované vzkazy přes prostředníky. Simona to štvalo. Kladl si otázku, proč máma nemůže být jako táta. Proč prostě nemůže mluvit otevřeně.

Dopoledne pokročilo, ale pro Benjamina nikdo nepřijížděl. Martina brzy propadla přesvědčení, že na něj jeho známý zapomněl. Nebo ho třeba i s tím jeho starým fosilním člunem konečně chytili a zatkli. Povstalecké území erek obklopovala jakási ulita tvořená Louisianou, Arkansasem, Tennessee a Severní Karolínou – na jednu stranu byli tito sousedé snahám Svobodného jižanského státu výrazně naklonění a jejich obyvatelé mohli do skutečného srdce emka přesídlit také jediné s povolením, na druhou stranu se však přece jenom jednalo o členské státy Unie, takže se v nich s člověkem přistiženým při spalování fosilních paliv jednalo jako se zločincem.

Říkala si, jak by všem usnadnilo život, kdyby z Unie mohl jednoduše vystoupit každý státeček, který o to stojí, a kdyby se tak umožnil vznik nových miniaturních národů vymezujících se zeměpisnými, náboženskými, rasovými nebo ideologickými hranicemi. Všem bylo jasné, že třetí plochy existují odedávna. Na Severozápadě neustále hrozila odtržením hrdá pacifistická Kaskádie a jižně od ní zase velkou část Kalifornie, Nevady, Arizony a západního Texasu neoficiálně ovládaly mexické ozbrojené síly – této části kontinentu se na mapách pomalu vracela její stovky let stará podoba. Na Středozápadě drželi staroused-

líci tak tak na uzdě nepřátelství vůči milionům přivandrovalců z pobřežních oblastí, kteří vnitrozemí zaplavili na útěku před stoupajícím oceánem a ničivými bouřemi. A zde na Jihu se celá velká oblast rozhodla znovu vytáhnout do války a raději zpřetrhat pouta s Unii, než by se vzdala zakázaného paliva, které mělo na neštěstí celé země lví podíl.

Někdy Martině připadalo, že stejně žádná Unie nikdy neexistovala, že jenom v dávných dobách kdosi z nezájmu nebo z oportunismu pokreslil mapu čarami a vytvořil tak novou zemi složenou z mnoha menších. Co by se vlastně stalo tak strašného, přemítala, kdyby federální vláda v Columbusu zkrátka přestala plýtvat penězi a krví ve snaze udržet rozdrobený světadíl pohromadě? Jen ať si Jih to své přežití palivo nechá, říkala si, dokud ho z udusané země nevyždímají poslední kapku.

Dívala se na řeku a čekala na člun. Všimla si, že Sarat u vody obhlíží vyřazenou síť na garnáty, která před několika měsíci uvízla na břehu a děti si z ní udělaly síto na říční smetí. Zachytily do ní nejružnější podivné poklady: železný kříž, krční opěrku z kadeřnického křesla, zalaminovaný obrázek dávno zavřeného leprosária, cedulku s nápisem „Děkujeme, že v kantýně neklejete“.

Tentokrát v síti uvízla vodou nasáklá kniha. Její název zněl *Planeta Země se proměňuje* a na obálce měla obrázek obrovské modré hory plovoucího ledu. Sarat promočenými stránkami s velkou opatrností zalistovala, musela odlepovat jednu od druhé. Zabíraly je mapy světa, staré i nové. Nové se starým podobaly, okraje pevniny na nich však byly obroušené: chyběly celé ostrovy, pobřeží ustupovala do nitra kontinentů. Na starých mapách vypadala Amerika větší.

Sarat uviděla bratrův stín – Simon stál za ní. „Co to máš?“ chňapl po knize.

„Starej se o sebe,“ odsekla Sarat. „Našla jsem to já.“ Knihou ucukla a vyskočila na nohy, byla se o ni ochotná poprat, kdyby musela.

„Hlavně se nepodělej,“ ušklíbl se Simon. „Beztak to nechci, je to jen blbá knížka.“ Sarat ale neušlo, že si prohlíží otevřenou stránku.

„Víš vůbec, co to je?“ zeptal se.

„Mapy. Vím, co jsou mapy.“

Simon ukázal do rohu stránky. Modrá voda jako by tam polykala několik tenkých výběžků pevniny na jižním okraji kontinentu.

„To jsme my, trubko,“ řekl. „Tady bydlíme.“

Sarat se podívala na místo, které na mapě označil. Působilo zcela abstraktně, ničím jí domov nepřipomínalo.

„Vidíš tu spoustu vody?“ zeptal se Simon. „Tam všude byla země, a dneska není.“ Ukázal dozadu k příbytku. „A v budoucnosti bude voda i všude tady. Musíme vypadnout, jinak se utopíme.“

Sarat si všimla, jak se bratr potutelně ušklíbá, a okamžitě pochopila, že se ji snaží postrašit. Nechápala, proč si s tím provokováním nedá pokoj, proč často říká věci, které ji mají vylekat nebo přimět k něčemu pošetilemu. Byl o tři roky starší a byl kluk, patřil k naprosto jinému živočišnému druhu. Přese všechno z něj však cítila jakousi nejistotu, jako by ji nestrašil čistě z dlouhé chvíle, ale ve skutečnosti si tak potřeboval něco dokázat. Napadlo ji, jestli jsou všichni kluci takoví. Jestli jsou na ostatní zlí v sebeobraně.

Stejně věděla, že Simon lže. Voda jejich příbytek nikdy nepohlčí. Zbytek Louisiany možná ano, možná i zbytek světa, ale jejich domov ne. Ten zůstane stát na souši, protože na ní stojí odjakživa.

Benjaminův známý Alder Smith dorazil před polednem. Měl čtyřhodinové zpoždění. Jeho překližkový rybářský skif prořezával vodu, lehce nadsakoval a přívěsný motor kloktavě vykašlával kouř. Přes svou zastaralost byl člun rychlejší a hbitější než vodní rikši, jejichž slabé motory na solární pohon se proti proudu sotva plazily.

Dopravní prostředek poháněný zakázaným palivem o svém majiteli něco prozrazoval: nebyl jen známkou nakupeného majetku, ale také kontaktů, postavení.

„Bryden,“ pozdravil Smith, přirazil s lodí ke konci přístavního můstku Chestnutových a přehodil nylonovou smyčku přes

sloupek. Byl dlouhán, stejně jako Benjamin, ale mohl se pochlubit širšími rameny a bujnou hnědou kšticí, kterou si přílišným pobýváním na slunci vyšisoval do bronzova. Jeho otec prodával před válkou fosilní vozy, vlastnil mezi New Orleansem a Baton Rouge deset obchodů. Všechny už dávno zavřely, ale předtím vynesly jmění, které se ještě nestihlo rozpustit a Smith z něj pohodlně žil na druhém břehu. Roztroušené rodiny bydlicí dodnes na zaplaveném jihu Louisiany a Mississippi ho znaly jako spojku oplývající mnoha známostmi. Měl kontakty ve vládě Svobodného jižanského státu v Atlantě i mezi pašeráky využívajícími tunely pod hranicí Mississippi a Arkansasu. Měl kontakty na federálních úřadech rozestých na Jihu po zkorcovaných a zlomených územích začleněných do Unie. Dokonce se chlubil, že je v kontaktu s nejbližšími spolupracovníky senátorů a kongresmanů ve federálním hlavním městě Columbusu.

„Dobrý,“ odpověděla na pozdrav Martina. „Pojďte nahoru, zbyly nám sendviče i kafe.“

„Jste hodná, ale už jsem jedl. Nezdržuj, Bene, emka čekání nesnášejí.“

Benjamin na rozloučenou políbil ženu a děti a zašel do přístřešku, kde ještě políbil nohy keramické Panně Marii. K řece sešel s nejvyšší opatrností, aby mu hlína nepodklouzla a nezašpinil si sváteční kalhoty. Nesl si starou koženou aktovku a polovinu žebříku. Manželka ho sledovala z okraje svahu.

„Zakotvíte na jihu a do města to dojděte,“ radila. „Aby loď neviděl nikdo z úřadu.“

Smith se zasmál a nahodil motor. „Bez obav. Příští týden touhle dobou budete na půl cesty do Chicaga.“

„Hlavně nezlob,“ rozloučila se Martina. „Chci říct: buď opatrný.“

Muži odrazili se skifem od bahnitého břehu a namířili před na sever k Baton Rouge, vstříc úžícímu se srdci mocné hnědé řeky. Burácející člun za sebou zanechával dva rozbíhající se hřbety zdvižené vody.